Gemeente Assen

Gemeenteraad Assen

Contactpersoon	G. Koopman
Telefoon	14 0592
Bezoekadres	Noordersingel 33
Uw brief van	-
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	17608-2026
Bijlagen	2
Datum	5 maart 2026
Verzenddatum	5/3

Onderwerp: Beantwoording mondelinge raadsvragen D66 over bibliotheekpas

Geachte leden van de raad,

Op 17 april 2025 heeft de raadsfractie van D66 tijdens het vraagrecht vragen gesteld over de bibliotheekpas voor jongeren in Assen. De vraagstelling was als volgt:

‘Sinds 1 juli 2022 kunnen jongeren tot 18 jaar gratis lid worden van de bibliotheek. Na die leeftijd moeten ze betalen, en landelijk zien we dan een sterke afname in bibliotheekbezoek. Veel gemeenten hebben daarom de gratis leeftijdsgrens verhoogd, met positief effect: meer leden, vaker bezoek en meer deelname aan activiteiten. Dit draagt ook bij aan leesvaardigheid en motivatie, iets wat volgens het Pisa-onderzoek aandacht nodig heeft. Assen is de enige gemeente in Drenthe waar jongeren boven de 18 nog moeten betalen. Als studentenstad die kansen biedt, vinden we dat onwenselijk, aldus de fractie van D66.

Zij stelt daarom de volgende vragen aan het college:

- Hoe staat het college tegenover gratis bibliotheekgebruik voor jongeren tot 30 jaar en studenten in Assen?
- Als het college dit steunt, kan dit dan per nieuw studiejaar geregeld worden? Zo niet, wat is daarvoor nodig?’

Toelichting proces
Voordat wij overgaan tot beantwoording van beide vragen, geven we een korte toelichting op het proces hiervan.

Bovenstaande raadsvragen van de D66-fractie zijn op 7 oktober 2025 technisch beantwoord met een raadsbrief. In deze technische beantwoording is aangegeven dat er in opdracht van Biblionet Drenthe een onderzoek werd uitgevoerd naar de Drentse bibliotheekabonnementen. Deze zou worden afgerond aan het einde van 2025. De Nieuwe Kolk heeft alvorens dit onderzoek aangegeven de eigen abonnements-structuur mogelijk te willen aanpassen naar aanleiding van de onderzoeksresultaten. Om die reden is er in de technische beantwoording aan de raad toegezegd dat de vragen in het eerste kwartaal van 2026 inhoudelijk zouden worden beantwoord.

Het onderzoek is in november 2025 afgerond. Het college ontving het onderzoeksrapport op 23 december 2025 van De Nieuwe Kolk, met de kanttekening dat zij geen gratis jongerenabonnement wil invoeren, omdat dit te hoge kosten met zich meebrengt. Het college heeft daarop gevraagd om een financiële onderbouwing. Deze is op 29 januari 2026 door De Nieuwe Kolk aangeleverd.

Met deze beantwoording geven wij invulling aan de toezegging die in de technische beantwoording is gedaan. Als bijlagen hebben wij het onderzoeksrapport en de reactie van De Nieuwe Kolk toegevoegd.

Beantwoording vragen

Vraag 1: Hoe staat het college tegenover gratis bibliotheekgebruik voor jongeren tot 30 jaar en studenten in Assen?

Antwoord:

Het college vindt een toegankelijke bibliotheek voor jongeren en studenten belangrijk en beaamt dat het zorgelijk is dat de leesvaardigheid van jongeren achteruitgaat, zoals ook toegelicht in het Pisa-onderzoek 2022. De vraag is of gratis bibliotheekgebruik voor jongeren de bibliotheek voor deze doelgroep toegankelijker maakt.

Uit het onderzoek naar de Drentse abonnementsstructuur, uitgevoerd door onderzoeksbureau Enneüs, blijkt dat dit in Drenthe niet aantoonbaar het geval is. Hoewel gratis jongerenabonnementen in andere delen van het land hebben geleid tot een toename van het aantal jongerenleden, is dat effect in Drenthe momenteel niet zichtbaar.[1] Uit de cijfers blijkt bovendien dat De Nieuwe Kolk, zonder gratis jongerenabonnement, ongeveer evenveel jongerenleden heeft als de andere bibliotheken in Drenthe met een gratis jongerenabonnement.[2] Begin 2025 had De Nieuwe Kolk 1.064 jongerenleden. Dat is circa 6% van het totaal aantal leden en ongeveer 12,5% van de jongeren-doelgroep in Assen. Deze percentages komen nagenoeg overeen met het Drents gemiddelde.

De Nieuwe Kolk geeft aan dat de kosten voor het invoeren van een gratis jongerenabonnement circa € 115.000 bedragen. De huidige begroting biedt daar volgens De Nieuwe Kolk geen ruimte voor. Het college kan De Nieuwe Kolk verzoeken de begroting hierop aan te passen of extra subsidie verstrekken, maar acht de kosten van invoering op dit moment niet in verhouding tot de te verwachten effecten. Daarbij weegt mee dat jongeren in Assen al gebruik kunnen maken van een laagdrempelig flex-abonnement van 10 euro per jaar. Ook weten veel jongeren de bibliotheek te vinden, bijvoorbeeld om er te studeren. Het college gaat De Nieuwe Kolk verzoeken om het flex-abonnement actiever onder de aandacht te brengen, met in de promotie specifieke aandacht voor de doelgroep jongeren.

Vraag 2: Als het college dit steunt, kan dit dan per nieuw studiejaar geregeld worden? Zo niet, wat is daarvoor nodig?

Antwoord:

Uit het onderzoek blijkt dat een gratis jongerenabonnement niet aantoonbaar leidt tot een groter bereik onder jongeren. Daarnaast blijkt uit de financiële onderbouwing van De Nieuwe Kolk dat de invoering van een gratis jongerenabonnement jaarlijks € 115.000 kost. Gelet op deze onderzoeksresultaten en financiële onderbouwing, concludeert het college dat de kosten op dit moment niet in verhouding staan tot het te verwachten bereik. Om die reden is het college niet voornemens De Nieuwe Kolk te verzoeken de begroting hierop aan te passen of hiervoor extra subsidie beschikbaar te stellen.

[1] *Onderzoeksrapport abonnementenstructuur*, pagina 19: '(…)de introductie van het gratis Startabonnement (19-30 jaar) [heeft] niet aanwijsbaar geleid tot een groot aandeel actieve leden(…)'.
[2] *Onderzoeksrapport abonnementenstructuur*, zie ook figuur 'demografische gegevens' op pagina 7.

Wij blijven natuurlijk met De Nieuwe Kolk in gesprek over de toegankelijkheid van de bibliotheek voor jongeren en volgen verdere besprekingen van onderzoeken binnen Biblionet Drenthe nauwgezet.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

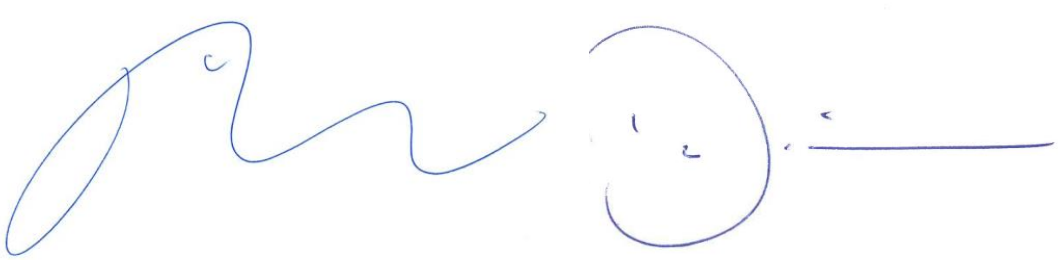

burgemeester
M.L.J. Out

gemeentesecretaris
T. Dijkstra

Bijlagen:

1. Onderzoeksrapport ‘Onderzoek abonnementenstructuur’ door onderzoeksbureau Enneüs (in opdracht van Biblionet Drenthe), aangeleverd op 23 december 2025.
2. Financiële onderbouwing van De Nieuwe Kolk, aangeleverd op 29 januari 2026.